

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 17 iunie 2008

în Cauza Nistorescu împotriva României

(Cererea nr. 15517/03)

Strasbourg

Definitivă la 17.09.2008

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Nistorescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, președinte,

Elisabet Fura-Sandström,
Corneliu Bîrsan,
Boštjan M. Zupančič,
Egbert Myjer,
Ineta Ziemele,
Luis López Guerra, judecători,
și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 27 mai 2008,
a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 15517/03, introdusă împotriva României de o cetățeană a acestui stat, doamna Eliana Nistorescu (*reclamanta*), care a sesizat Curtea la data de 18 martie 2003 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanta este reprezentată de doamna Alexandra Pandrea, avocată la București. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La 11 aprilie 2007, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Așa cum prevede [art. 29](#) alin. 3 al Convenției, ea a hotărât de asemenea că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

4. Reclamanta s-a născut în 1952 și locuiește la New York.

5. În 1950 statul a intrat în posesia unui bun imobiliar situat la București, Intrarea Prof. Iuliu Valaori nr. 4 compus din două apartamente.

6. Printr-o sentință din 30 aprilie 1999 Judecătoria București a admis acțiunea în revendicare a celor două apartamente menționate anterior intentată de reclamantă și V.R. împotriva statului. Instanța a considerat că naționalizarea apartamentelor respective era ilegală și a dispus ca Consiliul local să le retrocedeze reclamantei și lui V.R. în calitate de proprietari comuni. Nefiind apelată, această sentință a devenit definitivă.

7. Printr-o hotărâre din 4 august 1999 Primarul municipiului București a dispus retrocedarea apartamentelor reclamantei și lui V.R. El a considerat de asemenea că cele două apartamente erau ocupate de soții B. și N., care le-au cumpărat în decembrie 1996, în baza dispozițiilor Legii nr. 112/1995.

8. La 30 decembrie 1999 reclamanta și V.R. au sesizat Judecătoria București cu o acțiune îndreptată împotriva Primăriei București și a soților B. și N., privind anularea contractelor de vânzare încheiate între stat și aceștia din urmă. Ele au menționat că naționalizarea era ilegală și că părțile contractante au fost de rea credință în momentul încheierii contractelor. Printr-o decizie definitivă din 30 septembrie 2002 Curtea de Apel București a respins această acțiune, pe motiv că contractele nu erau de natură ilicită și că din probe nu reieșea că părțile au fost de rea credință în momentul încheierii acestora.

9. După adoptarea Legii nr. 10/2001 din 14 februarie 2001 privind retrocedarea bunurilor naționalizate abuziv, reclamanta a cerut să fie despăgubită pentru pierderea bunului său la nivelul valorii de piață a acestuia, potrivit prevederilor legii respective. Nici până astăzi reclamanta nu a fost despăgubită.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE PERTINENTE

10. Prevederile legale și jurisprudența interne pertinente sunt descrise în Hotărârile *Brumărescu împotriva României* ([GC], nr. 28342/95, CEDH 1999-VII, pag. 250-256, paragrafele 31-33), *Străin și alții împotriva României* (nr. 57001/00, CEDH 2005-VII, paragrafele 19-26), *Păduraru împotriva României* (nr. 63252/00, paragrafele 38-53, 1 decembrie 2005) și *Tudor împotriva României* (nr. 29035/05, paragrafele 15-20, 17 ianuarie 2008).

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1

11. Reclamanta se plânde că a suferit o atingere adusă dreptului său la respectarea bunurilor sale din cauza imposibilității de a beneficia de apartamentele al cărei proprietar comun a fost recunoscută printr-o sentință definitivă și irevocabilă. Ea invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție care prevede următoarele:

"Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor."

A. Asupra admisibilității

12. Curtea constată că această plângere nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și o declară deci admisibilă.

B. Asupra fondului

13. Guvernul își reiterează argumentele prezentate anterior în cauze similare.

14. Reclamanta contestă caracterul real și efectiv al sistemului de compensare pus la punct de Legea nr. 10/2001 modificată prin Legea nr. 247/2005, subliniind că fondul *Proprietatea* nu funcționează efectiv.

15. Curtea a afirmat deja în numeroase cauze că încălcarea dreptului de proprietate al reclamanților asupra bunurilor lor vândute de către stat terților care le ocupau în calitate de chiriași, combinată cu lipsa totală a despăgubirii la nivelul valorii bunului este incompatibilă cu dreptul la respectarea bunurilor lor garantat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 (*Străin* citat anterior, paragrafele 39, 43 și 59; *Porteanu împotriva României*, nr. 4596/03, paragraful 35, 16 februarie 2006).

16. În cazul în speță, Curtea nu are niciun motiv ca să se îndepărteze de abordarea sa în cauzele citate anterior. Vânzarea de către stat a bunului reclamantei continuă să o împiedice și astăzi pe interesată să beneficieze de dreptul său de proprietate recunoscut printr-o hotărâre judecătorească definitivă. Curtea consideră că o asemenea situație echivalează cu o privare de proprietate *de facto* și constată că această situație se prelungește de peste opt ani fără nicio despăgubire.

17. Curtea amintește că la vremea faptelor în dreptul intern nu exista o cale de atac eficientă capabilă să ofere reclamantei o despăgubire pentru această privare (*Străin*, citată anterior, paragrafele 23, 26-27, 55-56 ; *Porteanu*, citată anterior, paragrafele 23-24 și 34-35). În plus, ea constată că nici până astăzi Guvernul nu a demonstrat că sistemul de despăgubire pus la punct în iulie 2005 de Legea nr. 247/2005 ar permite beneficiarilor acestei legi să obțină, potrivit unei proceduri și unui calendar previzibile, o despăgubire în raport cu valoarea de piață a bunurilor de care au fost private.

18. Prin urmare s-a încălcat și continuă să se încalce articolul 1 din Protocolul nr. 1.

II. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

19. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."

A. Prejudiciu

20. Reclamanta cere 487.100 euro cu titlu de prejudiciu material, reprezentând valoarea de piață actuală a celor două apartamente în litigiu, a căror suprafață totală este de 324,88 m². Ea prezintă în sprijinul cererii sale un raport de expertiză din septembrie 2007. Ea cere de asemenea 10.000 euro cu titlu de prejudiciu moral pe care l-ar fi suferit.

21. Guvernul constată că valoarea de piață a celor două apartamente este de 209.341 euro și prezintă avizul unui expert din noiembrie 2007. El adaugă că reclamanta este proprietara în indiviziune a celor două apartamente și că V.R. nu are calitatea de reclamantă în fața Curții.

În privința prejudiciului moral invocat, Guvernul consideră că nu există o legătură de cauzalitate între suma cerută cu acest titlu și pretinsa încălcare a Convenției. El estimează că această sumă este, oricum, excesivă în raport cu jurisprudența Curții în materie.

22. Curtea amintește că o hotărâre de constatare a încălcării implică pentru statul pârât obligația juridică, potrivit Convenției, de a pune capăt încălcării și de a-i înlătura

consecințele. Dacă dreptul intern nu permite înlăturarea decât parțial a consecințelor acestei încălcări, articolul 41 din Convenție conferă Curții puterea de a acorda o reparație părții vătămate prin actul sau omisiunea în privința căroră a fost constatată încălcarea Convenției.

23. Printre elementele luate în considerare de Curte atunci când statuează în materie figurează prejudiciul material, adică pierderile suportate efectiv ca efect direct al pretensei încălcări și prejudiciul moral, adică reparația stării de neliniște, a neplăcerilor și incertitudinilor reieșite din această încălcare, precum și alte prejudicii nemateriale (a se vedea, printre altele, *Ernestina Zullo împotriva Italiei*, nr. 64897/01, paragraful 25, 10 noiembrie 2004).

24. În cazul în speță, în privința stabilirii sumei prejudiciului material, Curtea constată că reclamanta și Guvernul au prezentat fiecare o evaluare a apartamentelor în litigiu. Curtea relevă de asemenea că din dosar reiese că reclamanta și V.R. erau coproprietarii apartamentelor, reclamanta fiind proprietara a jumătate din bunurile în cauză (a se vedea paragraful 6 de mai sus). În măsura în care din documentele și informațiile prezentate de părți nu reiese că reclamanta și V.R. au împărțit apartamentele în cauză, Curtea nu poate cere Guvernului să retrocedeze în întregime sau parțial reclamantei apartamentele menționate.

25. Ținând cont de informațiile de care dispune asupra prețurilor de pe piața imobiliară locală și statuând în echitate, Curtea estimează valoarea de piață actuală pentru partea reclamantei în apartamentele în litigiu la 200.000 euro.

26. În privința cererii reclamantei cu titlu de prejudiciu moral, Curtea consideră că evenimentele în cauză au implicat pentru ea neplăceri și incertitudini și că suma de 2.000 euro reprezintă o reparație echitabilă a prejudiciului moral suferit.

B. Costuri și cheltuieli

27. Reclamanta cere de asemenea 2.000 lei noi românești (RON) pentru costurile și cheltuielile suportate în fața Curții și prezintă o copie a contractului de asistență juridică precum și a chitanței de plată.

28. Guvernul nu se opune acestei rambursări.

29. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care se stabilește realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului lor. În cauză, ținând cont de elementele de care dispune și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră rezonabil să aloce reclamantei suma de 550 euro cu titlu de onorarii ale avocatului.

C. Majorări de întârziere

30. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să restituie reclamantei, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 alin. 2 din Convenție, sumele următoare, convertite în lei românești la rata de schimb aplicabilă la data plății:

i) 200.000 euro (două sute mii euro) pentru prejudiciul material și 2.000 euro (două mii euro) pentru prejudiciul moral, la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit,

i) 550 euro (cinci sute cinci zeci euro) la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit pentru reclamantă, pentru costuri și cheltuieli ;

b) că, începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, suma va fi majorată cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale.

4. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 17 iunie 2008, în temeiul [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

grefier

